28 OCAK 1976
YIL : 2 — SAYI : 44
ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR
Adres : P.K. 68 ZONGULDAK
Fiyatı : 100 krş.

İŞÇİ DAVASI

2. Sayfa : ADANA İŞÇİLERİ
3. Sayfa : KADIN İŞÇİLER

DÜNYADA DETANT – ÜLKEDE SOSYALİZM

VEHBİ KOÇ

SANAYİCİLERİN GÖZÜ DOYMUYOR

FEYYAZ BERKER
(TÜSİAD Başkanı)

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği 17 Ocakta İstanbul Tarabya Otelinde bir toplantı düzenlediler. Toplantıda VEHBİ KOÇ, SAKIP SABANCI, NEJAT ECZACIBAŞI, SELÇUK YAŞAR, HALİT NARİN, FEYYAZ BERKER gibi sermaye sınıfının önde gelen adamları konuşmalar yaptılar.

SANAYİCİLER DAHA FAZLA BÜYÜMEK İSTİYOR

Tarabya toplantısında sanayiciler, Türkiye ekonomisinin 1975 teki durumu ve 1976 daki geleceği üzerine tartıştılar. Konuşmacılar belirli konulardaki görüşlerini ortaya koydular.

Sanayicilerin ne demek istedikleri şöylece özetlenebilir :

Ekonomik gelişme konusunda — Türkiye ekonomisi yıldan yıla gelişmektedir. Ancak bu gelişme dağınık olmaktadır. Kargaşayı önlemek için daha planlı ve daha hesaplı hareket edilmelidir. 1975 yılı, sanayi sermayesi için beklenenden daha olumlu geçmiştir. Ancak 1976 ya geçerken bazı sorunlar devredilmiştir. Sorunların başında dış ticaret açığının büyümesi ve işsizliğin artması gelmektedir. Döviz açığını kapatmak için yabancı ülkelerdeki işçilerimizden gelen dövizlerin girişi teşvik edilmelidir. Asıl önemlisi sanayinin yapısı ihracatı artıracak şekilde yenilenmeli ve dışarıdan tüketim malları ithalinden kaçınılmalıdır. İşsizliği önlemek için de halen çalışmakta olanların ücretleri dondurulmalı ve yeni işçilere böylece imkân sağlanmalıdır.

Ortak Pazar konusunda — Türkiye, Avrupa Ortak Pazarına girmek için kesin kararını vermiştir. Kararından dönmesi düşünülemez. Ancak Ortak Pazarla ilişkilerin yeniden ele alınması şarttır. Yoksa bu gidişle Türk sermayesi Avrupa'nın karşısında ezilecektir. Geçmişte ortak pazarla yapılan anlaşmalar için sermaye sınıfının görüşü alınmamıştır. Dışişleri yetkililerinin kendi başlarına imzaladıkları anlaşmalar bugün Türk sermayesinin zararına işlemektedir. Bundan sonra Ortak Pazara karşı uzun vadeli bağlantılara girmekten kaçınılmalı ve daha esnek davranılmalıdır.

İşçi sendikaları konusunda — Sendikalar arası rekabet işçilerin patronlardan daha çok ücret istemesine yol açıyor. Bunu önlemek için, işyeri seviyesinde sözleşme usulü kaldırılmalı ve sadece iş kolu seviyesinde sözleşme esası kabul edilmelidir. Sendikalar kapatılmalı ve tek sendika sistemine geçilmelidir. Sendika yöneticileri üzerindeki devlet baskası artırılmalıdır. Yöneticilere cezai ve maddi bakımdan sorumluluk yüklenmelidir. Grev hakkı sıkı kayıt altına alınmalıdır.

Siyasi durum konusunda — Sermaye sınıfı her türlü kanun dışı harekete karşı çıkmalıdır. Sermaye partileri de kanun dışı olayları önlemek için ortak hareket etmelidir. Devlet görevlilerinin siyasi partilerle yakın ilişkilere girmeleri devlet işlerini aksatmaktadır. Zaten katı bir bürokratik yapıya sahip olan devlet kademeleri büsbütün işlemez hale düşürülmektedir. Devlet görevlileri günlük politikayı bir yana bırakıp sermaye sınıfının hizmetine daha fazla koşmalıdır. Sanayicilerin işlerini kolaylaştıracak reformların bir an önce tatbik edilmesi için uğraşmalıdırlar. Eğer siyasi partiler sanayinin sesine kulak vermiyorsa sanayiciler bizzat kendileri meclise girmeye çalışmalıdır.

SANAYİCİLERİN GÜCÜ NEDİR?

Türkiye ekonomisinde sanayiciler oldukça önemli bir güce sahiptir. Sanayicilerin gücü içeride «tekel» durumunda olmalarından ve dışarda «uluslararası sermaye» ile bağlantılı olmalarından ileri gelir. Türkiye'de artık büyük sermaye demek, tekelci sermaye demektir. Tekelleşemeyen ve uluslararası sermaye ile bütünleşemeyen sermaye sahipleri yok olmaya veya tekellerin içinde erimeye mahkumdur. Tekelci sermayenin baskı ve sömürüsüne son verecek tek güç işçi sınıfıdır.

TÜSİAD NEDİR

TÜSİAD, «Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği»nin kısa adıdır. TÜSİAD, belli başlı 100 sanayici tarafından 1971 Temmuzunda kurulmuştur.

Türkiye'de 1965 ten itibaren sanayinin gelişmesi hızlanmıştır. Sanayi tesisleri gittikçe büyümüş ve yayılmıştır. Ancak bir süre sonra sanayiciler, toplum içinde yeteri kadar temsil edilmediklerini ileri sürmeye başlamışlardır. Toplumun siyasi ve hukuki yapısının sanayicilerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde değişmesini istemeye başlamışlardır.

Sanayiciler, devlet kurumlarının ağır ve yavaş işlemesinden şikayetçidir. Bu amaçla eğitimde, vergilemede, planlamada, tarımda reform yapılmasını istemektedirler. Ayrıca, sanayiciler meslek kuruluşları ile ilgili kanunun değişmesini istemektedirler. Küçük esnaf ve zanaatkârlar dışında kalan bütün sermaye kesimlerini bünyesinde toplayan «Odalar Birliği»nde seslerini duyuramadıklarından şikayetçidirler. Sanayiciler, bu isteklerini sermaye partilerine kabul ettirebilmek için ayrı bir dernekte örgütlenme yoluna gitmişlerdir.

Yorum

Dünyada kapitalist sistem ile sosyalist sistem arasında kıyasıya bir yarış ve mücadele vardır. Ayrıca kapitalist ülkelerin kendi içinde amansız bir sınıf mücadelesi vardır. Bu mücadele sermaye sınıfı ile işçi sınıfı arasındadır. Sermayenin uluslararası bütünleşme yolunda ilerlediği günümüzde bu mücadele, uluslararası sermaye hareketi ile uluslararası işçi sınıfı hareketinin mücadelesi olarak yürümektedir.

Dünya kapitalistleri her gün korku içindedirler. Sosaylist sisteme ve uluslararası işçi sınıfı hareketine karşı ayakta kalma telâşı içindedirler. Uluslararası sermaye artık eskisi gibi zor yoluna başvurmanın çıkar yol olmadığını da bilmektedir. Kendilerine yeni kurtuluş yolları aramaktadırlar. Bugün için dört elle sarıldıkları yol «sosyal demokrat» veya «sosyalist» yoldur. Amerikan casusluk teşkilatının kapitalist sistem içindeki «sosyal demokrat» veya «sosyalist» partilere para yardımı yapması da bu yüzdendir.

Türkiye'de de sermayedarlar aynı korkuları yaşıyor. Bunların geri kafalı olanları zor yoluyla işçi sınıfı hareketini bastırmayı düşünüyor. YAŞAR HOLDİNG, SABANCI HOLDİNG gibileri böyledir. Bunlar iktidardaki MC hükümetinden yanadır. AP den yanadır. Demirel, «Bu anayasayla memleket idare edilemez» dedikçe bunların yüreğine su serpmektedir.

Ecevit'in dediği gibi, sermayedarların içinde «akıllı olanları daha ileri görüşlüdürler. Bunlar zor kullanmaktan hayır gelmeyeceğini bilirler. İşçi sınıfı hareketini saptıracak, yozlaştıracak hesaplar içindedirler. KOÇ HOLDİNG, ECZACIBAŞI HOLDİNG gibileri böyledir. Bunlar mevcut hükümete karşıdır. CHP ye daha çok yakındır.

Evet, mevcut hükümet işçi düşmanıdır, aydın ve öğrenci düşmanıdır. Ama bu iktidarı devirelim derken CHP nin peşine takılmak da yanlıştır. Bu ne devrimciliktir, ne de sosyalistliktir. Bu yağmurdan kaçarken doluya tutulmaktır. Sermayenin iki büyük partisinin iktidarı paylaşma kavgasında taraf olmak işçi sınıfına düşmez. İşçi sınıfının görevi, kendi bağımsız siyasi hareketini oluşturmaktır.

işçi davası

Resimde Danımarka Başbakanı JORGENSEN (sağda) tarafından karşılanan KİSSİNGER (solda) görülüyor. JORGENSEN sosyalist partiler zirve toplantısında alınan kararlar hakkında KİSSİNGER'e «tekmil» vermiştir.

SOSYALİST ENTERNASYONAL NEDİR..

«Enternasyonal» yabancı bir kelimedir. Bu kelime yerine Türkçede üç karışık vardır: «Beynelmilel», «Milletlerarası», «Uluslararası».

İşçi sınıfının düşüncesi olan bilimsel sosyalizmin temellerini atanlar Marks ve Engels adlı iki düşünürdür. İşçi sınıfının önderleri baştan beri bütün ülkelerin işçileri arasında dayanışma kurulmasının şart olduğunu söylemişlerdir. Ve ilk uluslararası dayanışma örgütü Marks ve Engels'in çabalarıyla 1864 te İngiltere'de kurulmuştur. Siyaset dilinde «Birinci Enternasyonal» denilen bu örgütün asıl adı «Uluslararası İşçiler Derneği»dir. Birinci'si 1876 da dağılan enternasyonal'in ikincisi 1889 da Fransa'da kurulmuştur. Bunun da asıl adı, «Uluslararası Sosyalist Partiler Birliği»dir.

Birinci ve ikinci enternasyonal içinde çeşitli görüşler tartışılmıştır. İşçi sınıfının mücadelesini saptırmaya çalışan görüşlere karşı büyük mücadele verilmiştir. Ancak en önemli ayrılık savaş konusunda ortaya çıkmıştır. Emperyalist-kapitalist ülkelerin dünyayı yeniden paylaşmak için aralarında başlattıkları birinci dünya savaşı, ikinci enternasyonal üyesi partiler için tarihi dönüm noktası olmuştur. Bu partilerin çoğu kendi ülkelerindeki sermaye sınıfının peşine takılarak savaşı desteklemiştir. Rusya işçi sınıfının önderi Lenin ise sonuna kadar savaşa karşı çıkmıştır. Ve bu önemli ayrılık yüzünden ikinci enternasyonal dağılmıştır. Bu tarihten itibaren «sosyalist» partiler ile «komünist» partilerin yolları tamamen ayrılmıştır. Dünyadaki komünist partiler 1919 da Moskova'da «Komünist Enternasyonal»i kurarken, sermaye kuyrukçusu sosyalist partiler ise 1923 de Hamburg'ta «Sosyalist Enternasyonal»i kurmuşlardır. İşte son olarak Danimarka'da toplanan sosyalist partilerin geçmişteki yerleri burasıdır.

Avrupa Sosyalist Partileri toplandı

Geçen hafta dünya siyasetinde önem taşıyan bir toplantı yapıldı. «Sosyalist Enternasyonal» denilen örgütün üyesi bulunan Avrupalı sosyalist ve sosyal demokrat partiler kendi aralarında bir zirve toplantısı yaptılar.

TOPLANTIDA NELER GÖRÜŞÜLDÜ?

17-19 Ocak tarihlerinde Danimarka'da yapılan bu toplantıda şu konular üzerinde görüşmeler yapılmıştır :

● Sosyalist ve sosyal demokrat partilerin komünist partilere karşı alacağı tavırlar. (Bu konu tartışmalı geçmiş, ama sonunda, komünist partiler ile ortak hareket edilmemesi eğilimi ağır basmıştır.)

● Üye partiler arasında daha sıkı dayanışma kurulması. (Özellikle şu anda zor durumda olan Portekiz Sosyalist Partisi ile İspanya Sosyalist İşçi Partisi'ne acele yardım edilmesi karara bağlanmıştır.)

● Sosyalist ve sosyal demokrat partilerin bütün kapitalist sistem içinde etkinlik kazanması için çaba gösterilmesi. (Son yıllarda bu çeşit toplantıların sık sık yapılmasının nedeni budur.)

TOPLANTININ ÖNEMİ NEDİR?

«Sosylaist Enternasyonal» üyesi partiler bugün kapitalist sistem içinde önemli yer tutmaktadır. Örnek olarak, Danimarka toplantısına katılan partilerin 22 si kendi ülkelerinde hükümetin içinde veya başında bulunmaktadır. Katılan liderlerin 16 sı halen kendi ülkelerinde başbakan durumundadır.

İkinci Enternasyonal'in 1914 te dağılmasından bu yana sosyalist ve sosyal demokrat partiler sermaye sınıfının hizmetine girmiştir. Bu partilerin sadece adı «sosyalist»tir. Aslında bu partiler kapitalizmin son bulmasına ve sosyalizmin kurulmasına karşıdır. Bu partiler işçi sınıfının sinsi düşmanıdır.

Günümüzde emperyalist-kapitalist sistemin başı olan Birleşik Amerika yeni dünya siyasetinin uygulanmasında en çok sosyalist veya sosyal demokrat partilere güvenmektedir. Bu partilerin Amerikan CIA teşkilatından yardım aldıkları iyice bilinmektedir. Amerika Dışişleri Bakanı Kissinger son Moskova gezisinden önce Danimarka'ya uğramış ve toplantının havası hakkında Danimarka Sosyalist Partisi liderinden malumat almıştır.

Şüphesiz ki, toplantının en önemli sonucu komünist partilerle sosyalist partilerin ortak hareketlerinde görülecektir. İşçi sınıfı partileri özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde günden güne güç kazanmaktadır. Bu gelişimden uluslararası sermaye rahatsız olmaktadır. En başta Birleşik Amerika sosyalist partilerin komünist partilerden uzak durmasını öğütlemektedir. Böylece işçi sınıfını yalnız başına bırakmayı hesaplamaktadırlar.

Aynı şekilde, uluslararası işçi sınıfı hareketi içinde de sosyalist partilerle ortak hareket edilip edilmemesi tartışılmaktadır.

ADANA İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİ

P.T.T. işçileri işvereni protesto etti

PTT işçileri direniş çadırı önünde.

ADANA'DA PTT İŞÇİLERİ 147 İŞÇİNİN İŞTEN ATILMASINI PROTESTO ETTİ

ADANA (İşçi Davası) — PTT Adana Bölgesinde telefon şebekesi yapımında çalışan 300 işçi, 147 arkadaşlarının işten atılmasını protesto etmek için bir yürüyüş düzenlemişlerdir. Yürüyüşe 3000'e yakın işçi ve öğrenciler katılmıştır.

Muhabirimizin öğrendiğine göre, 12.1.1976 günü işveren 147 işçinin işine kanunsuz olarak son vermiştir. Bunun üzerine şantiyede çalışan 300 den fazla işçi direnişe geçerek faaliyeti durdurmuşlardır. İşverenin bu haksız tutumunu protesto etmişlerdir. Ancak işverenin şikayeti üzerine siyasi polis olay yerine gelmiş ve üç işçiyi direnişi teşvik ettikleri gerekçesiyle tutuklamıştır.

Gazetemiz muhabiri, direnişçi işçilerin üyesi bulundukları DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş sendikası Genel Başkanı Mustafa Cengiz Acar ile röportaj yapmıştır.

— Direnişinizin ve yürüyüşünüzün sebebi nedir?

— Sendikamız üyesi 147 işçinin 12.1.1976 günü kanunsuz olarak işten çıkarılmasını protesto ediyoruz. Ayrıca, işkolu toplu sözleşme yetkisinin sendikamıza verilmesini ve işçilerin daha önceki toplu sözleşme ile aldıkları sosyal hakların uygulanmasını istiyoruz.

— Direniş, diğer işyerlerinde çalışan işçiler, sendikalar ve Adana TSİP Teşkilâtı tarafından destekleniyor mu?

— Adana'daki tüm iş yerlerinde çalışan işçiler ve gerçek anlamdaki demokratik kuruluşlar destekliyor. Şu ana kadar hiçbir yerden maddi yardım talep etmediğimiz halde işçi arkadaşlarımız maddi olarak da desteklemeye hazır olduklarını bildirdiler. TSİP Adana şubesi bizimle diyalog kurmadı.

— Türkiye çapında sendikanıza bağlı diğer işyerleri sizin Adana'daki direnişinizi desteklemek için işi bırakabilirler mi?

— Evet. 46 işyerinde bizim talimatımızı bekliyorlar. Her an Türkiye çapında direnişe geçebiliriz.

— Atılan işçiler mevsimlik işçiler miydi?

— Hayır. Süresiz olarak işe alınmışlardır. Mevsimlik işçi yoktur.

— Türkiye'deki işçi hareketlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

— Her geçen gün işçi sınıfının bilinçlenmesi karşısında sermaye sınıfı en kanlı olayları düzenliyor. İşçi sınıfının bilinçlenmesini önlemek için ellerindeki imkânları faşistçe kullanıyorlar. Mevcut iktidar da kendi sınıfına olan görevini yapıyor. İşçi sınıfının tarihsel gelişmesi durdurulamıyacaktır.

Gazetemiz muhabiri ayrıca direniş gözcüleri ile de görüşmüştür. Bu işçiler İbrahim Köse, Nuh Taze, Coşkun Akgüllü, Ahmet Ünsal adındaki işçilerdir.

— Kaç aylık işçisiniz?

— 8-10 aylık işçileriz.

— Sizi neden işten attılar?

— İş bitti diye attılar. Aslında iş bitmedi. Mevsim kış olduğundan bizlerden fazla iş alamıyorlar. Toplu sözleşmeden faydalanmamamız için bizi işten çıkarttılar. Bizim direnişimizin esas amacı iş güvenliğinin sağlanmasıdır.

— Diğer iş yerlerindeki işçi arkadaşlarınız sizi destekliyorlar mı?

— Evet gardaş. DİSK'e bağlı sendikalı arkadaşlar geliyorlar. Bizlerle beraber olduklarını belirtiyorlar. Bu da bize moral ve güven veriyor.

— Üç arkadaşınız direnişe teşvik suçundan tutuklandı. Kararı nasıl buluyorsunuz?

— Bizi üç arkadaşımız direnişe teşvik etmedi. Biz hepimiz bir bütünüz. Yapılan haksızlıklara karşı direnişe geçme kararını beraber aldık. Direnişimizi hakkımızı alıncaya kadar sürdüreceğiz. Ölüme kadar yolumuz var. Hepimiz beraberiz.

— Kışın ortasında işten çıkartılmanız sermaye sınıfı hakkında size neler düşündürüyor?

— Sermaye sınıfı bizi açlığa sürüklüyor. Yani bizim katilimiz oluyor.

PTT işçileri iktidarı ve işvereni protesto ediyorlar..

MARSA'DA GREV

Adana - (İŞÇİ DAVASI) - MARSA, Sabancı Holding'e bağlı bir sanayi kuruluşudur. Ay çiçeğinden margarin yağı üretir. İş yerinde 550 civarında işçi çalışır. İşçiler, DİSK'e bağlı Gıda - İş sendikasına üyedirler. Sendika ile işveren arasında sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinde uyuşmazlık çıkmış ve 12.1.1976 tarihinde işçiler greve başlamıştır.

Gazetemiz muhabiri grev komitesi üyeleri ve işçilerle görüşmüştür.

— Grevin sebebi nedir?

— Toplu sözleşme anlaşmazlığından. İşveren öne sürdüğümüz bütün isteklerimize karşı çıkıp anlaşmaya yanaşmıyor. Bizleri bedava çalıştırmak istiyor.

— İşveren karşısında güçlü olabilmeniz için ne yapılması gerekir?

— Sabancı Holding'in bir çok fabrikası var. Bu fabrikalardaki arkadaşlar işi bırakıp bize katılırsalar çok güçlü olarak işverenin karşısına çıkarız.

— Diğer işçiler tarafından destekleniyor musunuz?

— Evet.

— Aldığınız ücret yeterli mi?

— Aldığımız para yetmiyor gardaş. Üstümüze başımıza bak, çizmelerin içinde ayaklarımız mayasıl oldu. Ayakkabı alamıyoruz.

(Bir işçi çizmelerini göstererek)

— Bak gardaş. Çizmemde 10 tane yama var. 11 ncivi yaptırmam gerekiyor. Verilen ücretlerle karnımızı doyuramıyoruz. Hepimiz açız. Etin kilosu 40 Lira. Bizim yevmiyemiz de Brüt 40 Lira. Et yüzü de görmüyoruz. Yeter mi gardaş sen söyle yeter mi?

— İş yerinde servis arabası var mı?

— Yok. En az 6-7 kilometre yürüyoruz. Toplu sözleşmede istedik. Patron isteğimize karşı şöyle dedi :

«Benim işçilerim aslan gibidir. Yaya da gelip giderler.»

Biz aslan gibi gelip gidersek o da çakal gibi peşimizden gelsin.

— Hepiniz kadrolu işçi misiniz?

— Kadrolu işçi aramızda az. İşveren bizleri kısa bir süre çalıştırıp, işten çıkarıyor. Yerimize yeni işçi alıyor. Nedeni ise az ücret ödemek çok kâr yapmak. MARSA'da bir işçi 8 saatte patrona 1485 TL. kâr sağlıyor. Yani 7 saat 40 dakika patrona, 20 dakika kendine çalışıyor.

— İşçilerin insanca yaşayabilmeleri için ne yapmaları gerekir?

— En iyisi işçiler iktidarda söz sahibi olmalıdırlar. Ayakkabıyı, yağı, buzdolabını, çamaşır makinasını yapan, sacı üreten, kömürü çıkaran biz. Herşeyi yapan biz işçiler. Fakat hiçbirine sahip olamıyan yine biz işçileriz. Neden, neden?

MARSA'DA İŞÇİ AHMET OCAKBEY'LE RÖPORTAJ

— Kaç senelik işçisin, ücretin ne kadar?

— 7 senelik işçiyim. Yevmiyem 56 lira 50 kuruş. Aylığım 1200 lira.

— Bu para ile kaç kişiyi geçindiriyorsun?

— Sekiz kişi geçindiriyorum. Aldığım ücret yetmiyor.

— Okula giden çocuğun var mı?

— Biri ortaokula, ikisi ilk okula giden çocuğum var. Diğerlerini yollayamıyorum. Geçim sıkıntısından. Okula giden çocuklarımın çanta, kitap, defter, kazak, pardesü, hiçbir şeyleri yok.

— Sinema, tiyatro gibi yerlere ve eğlence yerlerine gidiyor musun?

— Yok be. Sen ne diyon gardaş. Ben para yetmiyor diyorum, sen eğlence yerlerine gidiyor musun diye soruyorsun. Üç aydan beri kahveye gidemiyorum.

— Gazete, kitap okuyor musun?

— Yok, para yokki nasıl alayım.

— Türkiye'de işçilerin haklarını savunan parti var mı?

— Yok. Olsa bize o sahip çıkardı.

Sabancı Holding işçileri vahşice sömürülüyor

Holdingler, sanayi, tarım, bankacılık, ticaret, turizm ve sigorta gibi iş sahalarında faaliyet gösteren bir çok şirketi kontrolu altında tutan kapitalist tekellerdir. Bunlar bu sahalarda ya kendileri bizzat yatırım yaparlar ya da yatırım yapan her hangi bir kuruluşa iştirak ederler.

Sabancı Holding, Türkiye'de özel sektörün en büyük temsilcisi durumundadır. Sahibi Hacı Ömer Sabancı ailesidir. İdare Meclisi Başkanı Sakıp Sabancı'dır. Sabancı Holding, 30 yılda bugünkü varlığına ulaşmıştır. Bugün hisse senedini satın alarak ortak olmuş 12 bin civarında ortağı vardır.

Bünyesinde sanayi başta olmak üzere ticaret, tarım ve bankacılık alanlarında faaliyet gösteren 47 den fazla şirket bulunmaktadır. Bu tesislerde büyük çoğunluğu işçi olan 22 bin kişi çalışmaktadır. Ayrıca başka şirketlerde de iştirakleri vardır. Yaptığı bütün satışın toplamı 5 milyar lirayı bulmaktadır. Bu rakkam 1977 yılında 9 milyar lirayı aşacaktır. Sabancı Holding bu varlığına, yabancı şirketlerle işbirliği halinde işçileri sömürerek ulaşmıştır. İşbirliği yaptığı uluslararası şirketler büyük Amerikan, Avrupa ve Japon tekelleridir. Bunların başlıcaları şunlardır. FORD MOTOR ŞİRKETİ, kimya sanayisinde söz sahibi ICI adındaki şirket, kauçuk ve plastik sanayisinde söz sahibi DUPOND adındaki şirket, GOODRICH, UNIROYAL, GOODYEAR gibi lastik üreten uluslararası şirketler, motor sanayisinde söz sahibi olan NİSSAN adındaki Japon şirketi, ağır sanayide söz sahibi olan IHI adındaki Japon şirketi.

Sabancı Holding İdare Meclisi Başkanı SAKIP SABANCI

Yorum

İşçiler, iş güvenliği istiyor

Adana'da da işçiler, bütün Türkiye'de ve kapitalist dünyada olduğu gibi patronlarla mücadele halinde. Haklarını korumak ve yeni haklar elde etmek için mücadele ediyorlar.

İşçilerin yaşama şartları çok kötü. Aldıkları ücret yetmiyor. Yiyecek, giyecek gibi temel ihtiyaçlarını karşılayamıyorlar. İş yerlerinde sosyal haklar yetersiz. İşçiler çoluk çocuklarına doğru dürüst bakamıyorlar. İşçiler grev yaparak biraz daha iyi haklar, biraz daha fazla ücret almaya çalışıyorlar.

İşçiler, toplu sözleşme ile elde ettikleri hakların uygulanması için işvereni zorluyorlar. Haklarına kendi güçleriyle sahip çıkıyorlar. Haklarını savunmayı öğreniyorlar. Ama sermaye sınıfı da boş durmuyor. İşçilerin haklarını vermiyor, işçilerin üzerine saldırıyor.

Patron sınıfı, işçi sendikalarıyla imzaladığı toplu sözleşmelere uymuyor. İşine gelmeyince işçileri sorgusuz sualsiz işten atıyor. Kanun nizam tanımıyor. İşte Adana PTT Baş Müdürlüğü'nün yaptığı. 147 işçiyi kış ortasında işten atıyor.

Patronlar, Türkiye'deki işsizliği kendi çıkarları için kullanıyor. İşe aldıkları işçileri 8 - 10 ay sonra işten atıyor. Onlara asgari ücret veriyor. Ve böylece daimi olarak ucuz işgücü çalıştırıyor. İşte Sabancı Holding'in kısa sürede milyarlara varan maddi varlığının kaynağı. İşçilerin yoğun bir şekilde sömürülmesi.

Fakat işçiler bu sömürünün farkında. Buna karşı mücadele ediyorlar. Birlikte mücadele yürütüyorlar. İşten atılan arkadaşları için diğer işçiler de direniş yapıyor. İşverenin davranışını protesto ediyor. İş güvenliği istiyorlar.

İşçiler birlik gücünün önemini kavrıyorlar. PTT işçileri, iş kolu seviyesinde, Türkiye çapında direnişi örgütlüyorlar. MARSA işçileri, Sabancı Holding'in diğer fabrikalarındaki işçilerin de kendilerinin yanında direnişe katılmaları halinde, patronun karşısında çok güçlü olacaklarını söylüyorlar. Gerçekten de diğer fabrikalardaki işçiler MARSA işçilerinin direnişine yardım etmelidirler. Bütün işçiler, birbirlerinin mücadelesine madden ve manen destek olmalıdırlar.

İşçiler, ekonomik mücadelenin yetmediğini anlıyorlar. Herşeyi üretenin kendileri, hiçbir şeye sahip olmayanın da kendileri olduğunu görüyorlar. Gerçek kurtuluş için, kendilerinin iktidara sahip olması gerektiği bilincine ulaşıyorlar. Ama kendilerini savunan bir siyasi partinin, daha doğrusu kendi sınıf partilerinin olmayışının eksikliğini duyuyorlar.

Kısacası, işçi sınıfının mücadelesi gelişiyor. Fakat bunun sonucu sermaye sınıfının baskısı ve saldırısı da artıyor. İşçi sınıfı, buna karşı Türkiye çapında sendikal birliğini sağlamak ve siyasi olarak örgütlenmek zorundadır.

işçi davası

KADIN İŞÇİLER

YÜNTEKS İŞÇİLERİ

ARKADAŞLARIMIZ İŞYERİNDE SANCILANIYOR VE BURDAN DOĞUMA GİDİYOR

Yünteks yün ve orlon iplik fabrikasında işçiler 6 aydır grevdedir. Ve 180 işçinin çalıştığı bu fabrikada 130 kadın işçi çalışmaktadır. Gazetemiz muhabiri grevdeki yünteks işçileriyle röportaj yapmıştı. Bu röportaj gazetemizin 40. sayısında yayınlanmıştı. Gazetemiz muhabirinin ayrıca kadın işçilerin sorunlarıyla ilgili olarak bu işyerinde işyeri temsilcisi kadın işçiyle yaptığı röportajı aşağıda yayınlıyoruz.

— Fabrikada kaç tane kadın isci çalışmaktadır?

— Fabrikada 130 kadar kadın işçi çalışmaktadır.

— Kadın işçilerin ortalama kaçı evlidir?

— Kadın işçilerin yüzde 80'i evlidir. Herbirinin en azından iki tane çocuğu vardır. Altı tane çocuğu olan da vardır. Bunlar gündüzleri burada çalışıyor. Eve dönünce ev işleriyle uğraşıyorlar. Sabahları çocukları okula gitmeden işe geliyorlar.

— Gebelik ve emzirme durumlarında kolaylık gösteriyorlar mı?

— Hiçbir kolaylık gösterilmiyor. Bütün gün çalışıyorlar. Akşam eve gidince o yorgun sütü birde çocuklarına verecekler. Doğumdan sonra anne iki ay çocuğunun yanında kalıyor. Sonra tekrar işe başlıyor.

— Doğumdan ne kadar önce işten ayrılıyorlar?

— Valla bu durum doktorun insafına kalmış bir şeydir. Bazısı burdan doğuma gidiyor. Bizim servisten iki arkadaşımız burdan doğuma gittiler. Doktor iki ayın var diyor. Ve onbeş gün sonra gel diyor. Ama arkadaşımız daha burda sancılanıyor. Ve burdan doğuma gidiyor.

— Erkek ve kadın işçiler arasında ücret bakımından fark var mıdır?

— Fark yoktur. Herkes yaptığı işe göre ücret almaktadır. Ancak şöyle fark vardır. Yapılan işler farklı olunca, ücretler de farklı olmaktadır.

— Kadın erkek eşitliği konusunda ne düşünüyorsunuz?

— Ben şahsen kadın ve erkek arasında eşitlik olmasını istiyorum. Fakat bugün bu olmuyor. Meselâ erkek iş bulamıyor. Evde oturuyor. Karısı işte çalışıyor. Erkek yemek yapayım, bulaşık yıkayayım demiyor. Bunları yapana da kılıbık diyorlar.

— Peki bu durum Türkiye'deki erkeklerin düşüncesizliğinden mi ortaya çıkıyor?

— Hayır. Biz böyle yetişmişiz. Hiçbir kadın düşürmüyorum ki, bey ben yorgunum. Bana bir kahve yap ta içeyim desin.

— Bu durum kadınların üretimde daha fazla yer almalarının bizde yakın tarihlere rastlamasının getirdiği bir durum olamaz mı?

— Olabilir tabii.

— Kadın işçilerin erkek işçilere nazaran ücretlerinin daha düşük olmasının sebebi sizce nedir?

— Bugün bir kadın arkadaş hangi fabrikaya gitse iş bulabiliyor. Ama bir erkek arkadaş uzun süre işsiz kalabiliyor. Bunun sebebi de şu: Kadın işçiler hem daha fazla üretimde bulunuyorlar, hem de haklarını almak için mücadele etmekte güçlük çekiyorlar. Hanım arkadaşların bir kısmının beyleri çeşitli sebeplerle çalışmıyorlar. Hanım arkadaşlar şöyle düşünüyorlar. Beyim çalışmıyor. Hakkımı aramaya kalkarsam işveren beni işten atar. Sonra halimiz ne olur diye düşünüyor. Erkek işçiler haklarını daha iyi ararlar: Daha az ezilirler. Bu bakımdan işverenler daha düşük ücretle kadın işçileri çalıştırabiliyorlar. Bu yüzden de daha fazla kadın işçi çalıştırma yolunu tercih ediyorlar.

— Türkiye'ce birtakım kadın dernekleri var. Bunlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Kadınların böyle derneklere gitmeleri iyidir. Kadınların eğitimi bakımından bu durumlar iyidir. Evde oturmakla kadınlar birşey öğrenemezler.

— Dergi, kitap okurmusunuz. Sinemaya, tiyatroya gidermisiniz?

— Okurum. Sinemaya ve tiyatroya da giderim. Fakat genel olarak kadın işçiler bunları yapmamakta, daha doğrusu yapamamaktadırlar.

— Siz kaç senelik işçisiniz?

— Ben 19 senelik işçiyim.

DİKTAŞ'da kadın ve erkek işçiler işverenin saldırısına uğradı

İSTANBUL (İŞÇİ DAVASI) — DİKTAŞ, İstanbul'da Kartal Cevizli'de, tekstil işkolunda üretim yapan bir fabrikadır. 450 civarında işçinin çalıştığı fabrikada işçilerin çoğu kadın işçidir. İşçiler Türk-İş'e bağlı Teksif sendikasından ayrılarak, topluca DİSK'e bağlı Tekstil sendikasına katılmaya karar vermişlerdir.

İşveren, işçilerin DİSK'e katılmalarını önlemek için çeşitli tertiplere başvurmuştur. Ancak işveren netice alamayınca fabrikaya 20 kadar komando yerleştirmiştir. Bu komandolar vasıtasıyla işçileri yıldırmaya çalışmıştır. Komandolar kadın işçilere sataşarak olay çıkartmaya çalışmışlardır. Ancak işçiler olay çıkmasına fırsat vermemişlerdir.

Patronların sömürü ve saldırısına uğrıyan Diktaş işçileri..

Daha sonra komandolar gece vardiyasına gelen işçilerin çalışmasına engel olmaya çalışmışlardır. İşçilerin üzerine ateş açmışlardır. 50 civarında mermi sıkmışlardır. Bunların yanı sıra işçilerden bazıları fabrika çıkışında komandolar tarafından dövülmüştür.

Bütün bunlara rağmen patron sonunda DİSK'e bağlı Tekstil sendikasını kabul etmek zorunda kalmıştır.

Gebzeli kadın işçiler Istanbula yürüyor

Kadın işçilerin hakları, kadınların değil, işçi sınıfının meselesidir

Bugün Türkiye'de 200 bin civarında sigortalı kadın işçi çalışmaktadır. Birçok sanayi dalında (ilaç fabrikaları, dokuma fabrikaları, gıda sanayi v. s.) çalışan kadın işçi sayısı, erkek işçi sayısından az değildir. Ayrıca tarım kesiminde, her türlü sosyal haktan mahrum olarak çalışan birkaç milyon kadın işçi vardır. Üretimde daha fazla makinaların kullanılması ile, adale gücüne dayanan işler azalmaktadır. Bu bakımdan kadın işçi sayısında sürekli bir artma olmaktadır.

Kâr için üretim yapılan kapitalist sistemde, erkek işçiler için var olan sorunlar şüphesiz kadın işçiler içinde geçerlidir. Çünkü o da herşeyden önce bir işçidir. Fakat kadın olmasından dolayı ek birtakım sorunları da vardır.

KADIN İŞÇİLER 20 YILDA EMEKLİ OLMALIDIR

Kadın işçiler, erkek işçilere nazaran daha fazla yıpranmaktadırlar. Çünkü, erkek işçiler gibi aşırı çalıştırılmaktadır. Patronların insafı yoktur. Sen kadınsın, az çalış demezler. Aksine daha çok çalış, daha çok üret derler. İşinden eve dönen bir kadın işçiyi evdeki işler bekler. Yemeği, bulaşığı, çamaşırı v.s. vardır. Ayrıca kocasının baskısı vardır. İşte bütün bu şartlar kadın işçiyi vücut olarak erken yıpratır. Sinirsel olarak yıpratır. Bu bakımdan kadın işçilerin erkek işçilere nazaran daha erken emekli olmaları sağlanmalıdır.

1975 yılı içinde kadın işçilerin 20 yılda emekli olmalarını sağlayan bir kanun taslağı hazırlanmıştır. Fakat kanunlaşmamıştır. Ancak, bu taslak kadın işçilerin zararına olan hükümleri de taşımaktadır. Çünkü, bu kanun taslağında 18 yaşından önceki çalışmalar, emekliliğe hak kazanma süresinin dışında tutuluyordu. Diğer taraftan da, ücretin yüzde 70'i olan emeklilik maaşını yüzde 60'a indiriyordu. Bu durumda kadın işçiler büyük zarara uğruyordu. Kadın işçilerin 20 yılda emekli olmaları sağlanmalıdır. Ancak kadın işçiler bu yüzden bir kayba uğramamalıdırlar.

EŞİT İŞE EŞİT ÜCRET VERİLMELİDİR «KADIN İŞİ», «ERKEK İŞİ» AYRIMINA KARŞI ÇIKILMALIDIR

Kadın işçiler açısından önemli bir sorun da düşük ücretle çalıştırılmalarıdır. İş kanununda aynı işi yapan kadın ve erkek işçilere farklı ücret ödenemeyeceği belirtilmiştir. Ancak bu, kağıt üzerinde kalmaktadır. Diğer taraftan sermayedarlar, kadın işçilere daha düşük ücret vermeyi şu şekilde sağlamaktadırlar. İşleri «kadın işi», «erkek işi» diye sahte bölümlere ayırmaktadırlar.

Kadın işçiler, mücadelede erkek işçilere nazaran daha ürkek ve uysal davranmaktadırlar. Sermayedarlar bu durumdan faydalanarak kadınların çalıştığı işkollarında ve iş çeşitlerinde ücretleri düşük tutmaktadırlar. Böylece sermayedarlar, kadın işçileri daha fazla çalıştırıp, daha düşük ücret ödemektedirler. Bu şekilde kârlarını daha fazla arttırmaktadırlar.

HER İŞYERİNDE ÇOCUK BAKIM EVLERİ (KREŞ) BULUNMALIDIR

Çocuk bakım evleri kadın işçiler için çok gereklidir. Kadın işçilerin bu meselesine iş kanununda ve ilgili tüzükte yer verilmiştir. Ancak, bu hususun kanundaki düzenleniş biçimi yeterli değildir. Çünkü kanuna göre, fabrika sahibinin emzirme odası kurması için 100-300 kadın işçi çalıştırması gerekmektedir. Diğer taraftan da 1-6 yaşındaki çocuklar için çocuk bakım evlerinin kurulması, 300'den fazla kadın işçi çalıştırılması halinde zorunluluk teşkil etmektedir. Sermayedarlar tarafından kanunun bu hükmü yerine getirilmiş olsa bile ortaya şu sorun çıkmaktadır. 300 işçiden az kadın işçinin çalıştığı işyerlerindeki kadın işçiler çocuklarını kime bırakacaklardır? Çocuklarına kim bakacaktır? Neticenin anne ve çocuklar açısından akibeti meydandadır. Sağlıksız büyüme, ölümler, sinir hastalıkları en belirgin sonuçlardır.

Şu halde en az 10 kadın işçinin çalıştığı işyerlerinde çocuk bakım evleri kurulmalıdır. Kadın işçilerin çalıştığı işyerlerindeki sendikalar toplu sözleşmelerine, bu hususu sağlayacak hüküm koydurmalıdırlar.

GEBELİK VE DOĞUM İZİNLERİ ARTTIRILMALIDIR

İş kanununa göre, kadın işçilerin doğumdan önce 6 ve doğumdan sonra 6 hafta olmak üzere 12 haftalık süre içinde çalıştırılmaları yasaktır. 12 haftalık süre içinde gebe ve doğum yapmış kadınları çalıştıran işverenler 1500 liradan az olmamak üzere cezalandırılır. Kanunun bu hükmü kadın işçiler açısından iki bakımdan yeterli değildir. Birincisi, doğumdan önceki ve doğumdan sonraki süreler azdır. Bu sürelerin 3 ay doğumdan önce ve doğumdan sonra 6 ay olmak üzere 9 aya çıkarılması gerekir. Böyle olması tıbbi gerçeklerin bir neticesidir. Diğer taraftan 1500 liralık para cezası fabrika patronları için bir anlam ifade etmez. Daha yüksek miktarda para cezası ve hapis cezası olmalıdır. Doğum anına kadar bir kadın işçiyi çalıştırmak, öldürmeye tam teşebbüs etmek demektir.

Yorum

Kadın ve erkek işçiler birlikte mücadele etmelidir

Üretimde daha çok makina kullanılması ile kadın işçilerin sayısı günden güne artmaktadır. Bugün Amerika'da çalışan işçilerin yüzde 43'ünü kadın işçiler teşkil etmektedir.

Sermayedarların kadın (ve çocuk) işçi çalıştırmayı tercih etmelerinin sebebi aşırı kâr hırslarıdır. Çünkü kadın işçileri daha düşük ücretlerle çalıştırabilmektedirler. Onlara göre kadın işçiler, ailelerine ek gelir sağlamak için çalışmaktadırlar. Ve hafif işlerde çalışmaktadırlar.

Sermayedarların bu şekilde düşüncelerinin yanında kadın işçilerin durumları da, düşük ücretle çalıştırılmalarını kolaylaştırmaktadır. Çünkü vücut olarak çok ezilmektedirler. Toplumun değer yargıları yüzünden sosyal olarak ezilmektedirler. Bu etkenler kadın işçileri, patronlara karşı mücadeleden uzak tutmaktadır.

Sermayedarlar kadın işçilerin bu durumundan yararlanarak bir taşla iki kuş vurmuş olmaktadırlar. Kadın işçileri, erkek işçilere karşı tehdit aracı olarak kullanıp, erkek işçileri daha düşük ücret- [illegible] le çalışmaya zorlamaktadırlar.

Kadın işçilerin mücadele gücünün zayıflığı, bütün işçilerin mücadelesini de zayıflatmaktadır. Böylece sermayedarlar kendi şartlarını işçilere kolayca kabul ettirebilmektedirler. Bu yüzden kadın işçlierin meselesi, bütün işçilerin meselesidir.

Sermayedarlar, işçiler arasında din, ırk, milliyet ayrımını körükledikleri gibi cinsiyet ayrımını da körüklerler. Kadın ve erkek işçileri karşı karşıya getirmeye çalışırlar. Böylece işçiler arasında bölücülük yaparlar. Kadın ve erkek işçiler, sermayedarların bu bölücü tavırlarına karşı uyanık olmalıdırlar.

Kadın işçilerin özel sorunlarının halli için sendikalara düşen görevler vardır. Sendikalar, yönetimde kadın işçilere yer vermelidirler. Toplu sözleşmelerde, kadın işçiler için özel hükümler yer almasını sağlamalıdırlar. En az 10 kadın işçi çalışan işyerlerinde çocuk bakım evi kurulmasını patronlara kabul ettirmelidirler. Doğum izinlerinin artmasını sağlamalıdırlar. Patronların, bu işler kadın işidir diyerek, kadın işçilere daha düşük ücret vermelerine engel olmalıdırlar. Sendikalar, yaptıkları eğitim çalışmalarına kadın işçilerin de katılmasını sağlamalıdırlar.

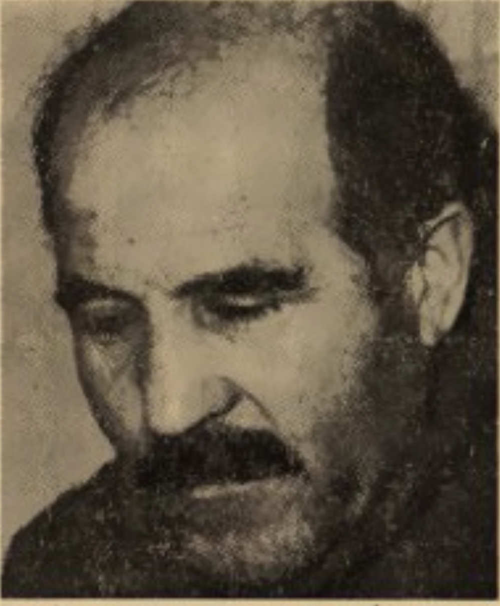
Kadın işçilerin özel sorunlarının halli, onların kurtuluşu için yeterli değildir. Üretim araçlarının özel mülkiyetine dayanan kapitalist sistem var olduğu müddetçe, diğer bütün işçiler gibi, kadın işçiler de ücretli kölelikten kurtulamayacaktır. Kadın işçilerin kurtuluşu da, üretimin insan ihtiyaçlarına göre yapıldığı sosyalist sistemde mümkündür.

Bütün bunlardan dolayı, genel olarak işçi sınıfının ve özel olarak kadın işçilerin meseleleri için bütün işçiler birlikte mücadele etmelidirler.

İŞÇİ DAVASI

MADENCİNİN HAYATI

Hayatı çalışmakla geçen maden işçisine dünyayı ögrenecek zaman kalmıyor

14 yıllık madenci Dursun dayı. (İşçi Davası)

İşçiler çalışıp kâr kazandırdıkları nisbette sermaye sahiplerinin gözünde bir anlam kazanır. Aynı şekilde sermaye sahiplerinin düzeni, yani kapitalist sistem de işçilerin insanca ihtiyaçlarına önem vermez. Sermaye sahipleri ve onların siyasal iktidarları işçileri fabrika içine mahkûm ederler. Bütün hayatını çalışmak için geçirmesini isterler. Bunun dışında işçilerin çoluk - çocuğuyla birlikte olmasına, eğlenmesine, dinlenmesine, dünyayı öğrenmesine zaman kalmaması için ne gerekirse yaparlar.

Maden işçileri de diğer işçiler gibi dinlenecek, eğlenecek, ailesiyle geçirecek fazla bir zaman bulamaz. Diğer işçilere oranla çok daha ağır şartlarda çalışan maden işçileri okuma-yazma imkânından bile büyük ölçüde yoksundur.

İŞÇİ DAVASI, 14 yıldan beri Ereğli Kömürleri İşletmesi (E.K.İ.) Maden ocaklarında çalışan bir maden işçisi ile bu konuda dertleşti. Erzincan'ın Terean kazasından kalkıp maden ocaklarında çalışmak için Zonguldak'a gelen Dursun dayı bize şunları anlattı :

«Ben Kozlu Bölgesinde yol verici olarak çalışıyorum. Sabah 6 da işe gidiyoruz. Çoğu zaman işimiz geç bitiyor. Normal 8 saat çalışmamız lâzım. Ama üç, dört saat daha fazla çalışıyoruz. Eve çoğunlukla akşam 6 da filan geliyoruz.

Yevmiyem 90 lira. Ayda elime 2500 lira, bazen 2800 lira geçiyor. Tabii bunun içinde çocuk pirimi, gibi diğer haklar da dahil. Benim dört çocuğum var. Biri ilkokul dörtte, biri orta okul birde. Biri erkek sanat okulunu bu yıl bitirdi. Biri de askerden yeni döndü. İkisi de sanatkâr. Ama ikisi de evde boş duruyor. İş yok. Kimse iş vermiyor.

Aldığımız para yetmiyor. Borç yiğidin harcı, hesap idare ediyoruz. İşte çok yoruluyoruz. Pazartesi günleri hafta tatilim. Bir gün ıstırahat yetmiyor. Ama ne yaparsın? Mecbur ertesi gün işe gideceksin. Evde bir radyo var. Televizyon yok. Zaten başka birşey de yok. Ayda eti bile iki, üç kere alıyoruz, eğlenceye para mı yeter. Senede bir kere sinemaya ya giderim, ya gitmem. Bazı akşamlar komşuya televizyon seyretmeye gideriz. Bazen de kahveye giderim. Ama kahvede oturmasını sevmem. Çokluk evde oturup ıstırahat ederim.

Çocuklar da öyle. Arada bir kahveye giderler. Bir çift ayakkabı 250 lira. Neyle gezecek, eğleneceksin? Böyle işte.»

Dursun Dayının eşi de İŞÇİ DAVASI'na şunları söyledi :

«Ben iki göz evde oturuyorum. Delikanlılarım var. Yerimiz dar. Tabii heves ediyorum. Koltuk ta alayım, makina da alayım, şunu da alayım, bunu da alayım. Ama bir adam çalışıyor 5 kişi onun eline bakıyor. Bir de kendisi altı nüfus. Çocuklar sabah kalkıyor, 'anne cebime 5 lira koy' diyor. Dedim ya bizim her bi sıkıntımız parayla. Ne gezme, ne tozma. Ne sinema ne şu, ne bu. Kapı komşuya televizyona gidiyoruz. O kadar. Efendiyle bizim okumamız yazmamız da yok. Efendi geç kaldığı zaman merak ediyoruz. Acaba bir kaza mı oldu diye. Çocuklara da hükümet iş vermedi. Halk parti oldu, bu oldu, şu oldu gene kimse iş vermedi. Kendi adamlarını işe koydu. Fakir fukaranın çocuklarını işe koymadı. Herkes zengini seviyor. Fakiri kim sever?»

Konuştuğumuz maden işçisi, Zonguldak'ın içinde oturuyor. Bir de her gün köylere gidip-gelen maden işçileri var. Bu madencilerin 10 - 12 saati işte geçer. 4- 6 saati de yolda. Geriye kalan zamanda gerekli uykuyu bile alamazlar. Bir çok maden işçileri köylerine giderken trende uyuya kalır. İşte kapitalist sistemin işçilere «çalışma saatleri dışında» bıraktığı zaman bu kadar..

Dursun dayı ve ailesi birlikte görülüyor. (İşçi Davası)

Petrol boru hattı işçileri çokuluslu tekellere dayanışma içinde direndi

Türkiye - Irak Ham Petrol Boru Hattı yapımında çalışan işçiler, çok uluslu tekellere karşı ortak bir dayanışma içine girdiler. Boru hattının yapımında çalışan İtalya, Fransa ve Amerika gibi çeşitli ülkelere mensup işçiler, Türk işçilerin başlattıkları direnişi desteklediklerini belirttiler.

BORU HATTINI HANGİ FİRMA YAPIYOR?

Türkiye - Irak petrol boru hattının döşenmesi işini yapılan anlaşmayla merkezi Batı Almanya'da olan Mannesman Rohrbau AG adlı çokuluslu bir tekel üzerine almıştır. Mannesman dünyaca ünlü bir boru yapım şirketidir. İlk kez boru döşenmesi işlemini Türkiye'de bu işle üzerine almıştır. Bu nedenle boru hattının çekilmesinde bazı işlemlerin yapımanı başka çokuluslu tekellere devretmiştir. Bunlar, İtalyan tekeli Condet Strade, Amerikan tekeli CRC, Fransız tekeli PİS ve Hollandalı tekel A. HAK'tır. Ayrıca Hollandalı tekel, bir Türkiye tekeli olan Tekfen Holdingle işi ortak yapmaktadır. Yani petrol boru hattı, uluslararası tekellerin işbirliğiyle yapılmaktadır.

HANGİ İŞÇİLER ÇALIŞIYOR

Boru hattının yapımında çeşitli ülkelerden işçi çalışmaktadır. Yabancı tekeller, bazı işlerin yapımı için gerekli olduğunu ileri sürerek kendi ülkelerinden işçi getirmişlerdir. Ayrıca Türkiye'li işçiler de boru hattının yapımında çalışmaktadır. Fakat yabancı ülkelerin işçileri daha çok teknik eleman seviyesindedir. Ancak Türk işçileriyle aynı vasıfta yabancı işçiler de bu işyerinde çalışmaktadır.

DİRENİŞİN NEDENİ

Türk - Irak petrol boru hattı yapımı çeşitli ülke tekelleri tarafından ortaklaşa bir şekilde yürütülmektedir. Çalışan işçiler ise daha çok vasıfsız işçidir. İşçilerin başlangıçta sendikaları yoktur. Ancak geçtiğimiz eylül ayında işçiler bir sendika kurmanın şart olduğunu görürler. Böylece 54 işçi, DİSK'e bağlı Baysen-İş Sendikasının şubesini kurarlar. Fakat Batı Alman Mannesman Tekeli 15 eylül günü bu işçilerin işlerine son verir. 54 işçiyi birden işten atan işveren, İş Kanununa aykırı davrandığı için diğer işçiler direnirler. 200 işçinin direnmesi sonucu atılan işçiler işe geri alınır. Ayrıca işçi temsilcileri ile Mannesman temsilcisi arasında bir anlaşma yapılır. Anlaşmaya göre: İşveren toplu işçi çıkarma işlemine başvurmayacaktır. İşçlier de bütün işçileri içine alan bir sendika kurup işverenle öyle pazarlık edecekler.

İşçiler bu anlaşmadan sonra topluca Baysen-İş Sendikasına kayıt olurlar. Sendika yasal formaliteleri tamamlar ve Bölge Çalışma Müdürlüğüne verir. Ancak yetki, bu arada işveren desteğiyle kurulan bir korsan sendika olan Tüm Baraj-İş adlı bir sendikaya verilir. Baysen-İş yetkiye itiraz eder. Durum mahkemeye intikal eder. Ancak aradan 1,5 ay geçmesine rağmen yetki meselesi çözümlenemez. Bu arada da mahkemedeki dava dosyası kaybolur. Bunun üzerine işçiler 24 kasım günü, yasaların uygulanması, haksız uygulamaların ortadan kaldırılması ve işçilerin kendi seçtikleri sendikanın yetkili olmasının kabulü için genel bir direnişe geçerler.

Direnişin üçüncü gününde yerel yargı organı yetkiyi işçilerin topluca üye oldukları Baysen-İş Sendikasına verir. Sendika temsilcileri Mannesman firması yetkililerini toplu sözleşmeye çağırırlar. Ancak işveren mahkeme kararını tanımadığını ve sözleşmeye oturmayacağını bildirir. Bu arada da bazı işçi temsilcileri tutuklanır. Ama direniş durmaz.

800 İŞÇİ DİRENİYOR, YABANCI İŞÇİLER DE DESTEKLİYOR

Mannesman işçilerinin haklarını almak için başlattığı direniş, kısa zamanda diğer firmaların işyerlerinde de destek görür. Direnişe kısa zamanda İtalyan, Amerikan ve Fransız firmalarının işyerlerinde çalışan işçiler de katılır. Böylece boru hattının geçtiği Narlı, Araban, Urfa ve Mardin hattı, 800 işçinin direniş hattı olur.

Öte yandan, haklarını almak için direnen Türkiye'li işçiler, yabancı firmaların kendi ülkelerinden getirdikleri işçiler tarafından da destek görür. Buna karşılık, boru hattının bulunduğu bölgedeki büyük toprak sahipleri yerli ve yabancı tekellere yardıma koşarlar. Direnen işçilerin yerlerine çalıştırılmak üzere hükmettikleri köylerden insan getirmek isterler.

Böylece petrol boru hattında çok uluslu tekeller, karşı uluslararası işçi sınıfı dayanışmasının bir örneği ortaya çıkar.

Batı Almanya'da çalışan Türkiyeli bir işçi cadde ortasında polis tarafından kurşuna dizildi

Batı Almanya'da çalışan Vural Ünler adlı bir işçi, Alman polisi tarafından cadde ortasında kurşuna dizilmiştir.

Olayın geçtiği Almanya'nın Şutudgart kentindeki işçiler olayı gazetelere şöyle anlatmışlardır :

Vural Ünler 5 yıldan beri Batı Almanya'da çalışmaktadır. 10 Aralık günü caddede giderken bir Batı Alman, bindiği motosikleti Vural Önler'in üzerine doğru sürer. Vural kendini kurtarmak için motosikletli Alman'ı itmek zorunda kalır. Yere düşen Alman durumu polise bildirir ve Vural'dan şikâyetçi olur.

Polis motosikleti üzerine süren Alman'ı ittiği için Vural Önler'i tutuklar. Vural Önler Alman dilini iyi bilmediği için derdini anlatamaz. Sonunda kendisinin deli olup olmadığının anlaşılması için muayeneye getirilir. Oradan da Yabancılar Polisi denilen polis ekibine devredilir.

Türkiye'den ekmek parası için yaban ellere giden Vural Önler'e poliste bir takım eziyetler edilir. Sonunda Almanya'yı terketmesi şartıyle salıverilmesi kararlaştırılır. Durumu kendisine bildirmekle görevli polis hücresine geldiğinde Türk işçisi korkudan paniğe kapılır. Kaçmaya başlar. Ayağında ayakkabıları bile yoktur. Polisler Vural'ın peşine takılır. Bu arada karşı taraftan gelen bir sivil elbiseli şahıs silahını çekerek Vural'ı cadde ortasında vurup öldürür. Sonra da cesede yaklaşanlara «Ben polisim, yaklaşmayın sizi de vururum» diye tehdit savurur.

Böylece polis tarafından katledilen işçinin cenazesi Türkiye'ye gönderilmek istenir. Fakat Almanya'daki Türk Konsoloğlusu «tahsisat yok» diyerek cenazeyi gönderecek parayı işiçlerin kendi aralarından toplanmalarını ister. Fakat işçilerin tepkileri karşısındada cenaze Türkiye'ye gönderilir. Almanya'daki Türkiye'li işiçler bu arada, kendilerine «tahsisat yok» diyen resmi görevlilerin bir gece önce aynı şehirde lüks bir otelde 50 bin marklık bir ziyafet verdiklerini de öğrenirler.

YORUM

ÇOKULUSLU TEKELLERE KARŞI ULUSLARARASI İŞÇİ SINIFI DAYANIŞMASI

Kapitalist sistem içindeki ülkelerde sermayedarların durumu değişti. Sermaye uluslararası bir durum aldı. Bir Batı Alman firması gelip Türkiye'de fabrika kuruyor. Türkiye'deki sermayedarlardan kendine ortaklar buluyor. Amerika'lı sermayedar Avrupa'daki sermayedarlarla bir araya gelip çeşitli ülkelerde fabrika kuruyor. İşte Türk - Irak petrol boru hattı. Türk, İtalyan, Fransız, Hollandalı ve Amerikalı sermayedarlar burada ortak çalışıyor: Bu ülkelerden gelen ve Türkiye'den katılan işçileri beraberce çalıştırıp beraberce kâr ediyorlar.

Türkiye'li işçi çalışmak için Batı Almanya'ya gidiyor. Batı Alman polisi Türk işçisini sokak ortasında vuruyor. Alman işçisiyle Türk işçisi birlikte çalışıyor. Alman işçisi işverene karşı haklarını almak için mücadele ediyor. Türk, İtalyan, İspanyol işçiler Alman işçisinin bu mücadelesine katılıyor. Birlikte direniyorlar. İskenderun'a gelecek boru hattındaki direniş de böyle. Türkiye'li işçiler Alman, Türk, Fransız, Amerikan sermayedarlardan haklarını istiyor. Direniyor. Burada çalışan yabancı işçiler onları destekliyor. Toprak sahipleri de patronların yanında yer alıyor. İktidar ise haklarını isteyen işçileri tutukluyor.

Demekki sermaye çokuluslu bir halde. Bunlar işçilere karşı din, dil, ırk farkı gözetmeksizin menfaatlerinin ortak olduğunu biliyorlar. Türkiye'deki iktidar yerli ve yabancı şirketleri işçilere karşı koruyup kolluyor. Batı Almanya'daki iktidar da aynı şekilde.

İşçiler de din, dil, ırk farkı gözetmeksizin patronlara karşı birleşiyorlar. Çokuluslu tekellere karşı uluslararası işçi sınıfı dayanışması içine girebiliyorlar. İşçiler bu dayanışmayı daha da artırmalıdırlar. Alman polisi Türk işçisini «Türk» olduğu için öldürmüyor. «İşçi» olduğu için öldürüyor. Alman işçisi Türk işçisine sahip çıkmalı. Türk işçisi Alman işçisinin mücadelesine katılmalı. Petrol boru hatında olduğu gibi dayanışma olmalı.

İşçilerin bu dayanışmasını artırması için işçi sınıfına inanan aydınlar işçi sınıfına dünyadaki olaylar hakında bilgi vermeli. Onları aydınlatmalı. Onların sermaye sınıfına karşı dünyanın neresinde olursa olsun menfaatlerinin ortak olduğunu örneklerle anlatmalı.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği bu konuda bir adım atmıştır. Bu teknik eleman örgütü, hazırladığı dergide ilk defa bir işçi hareketini geniş bir şekilde ele almıştır. İşçi Davası, Petrol Boru hattı direnişini bu dergideki yazıdan yararlanarak hazırlamıştır. İşte aydınlara düşen görev budur. Bu olumlu adımlar bütün sosyalist aydınlar tarafından atılmalıdır.

RECEP KÜREKÇİ

GAZETENE SAHİP OL

İŞÇİ DAVASI: İşçilerin haftalık ekonomi ve politika gazetesi. Sahibi: Yıldırım Eryılmaz / Sorumlu müdür: Faruk Coşkun / Yönetim yeri: Nizam cad. Birlik iş hanı, kat: 3, No: 311 - ZONGULDAK. / Yazışma adresi: P.K. 68 - Zonguldak / Tel: 3886 / İstanbul bürosu: Alemdar mah. Çatalçeşme sok. Atalay iş hanı, No: 27, Cağaloğlu - İSTANBUL / Abone: altı aylık 25 Tl. yıllık: 50 Tl. / Yabancı ülkeler için abone ücreti iki katıdır / Dizgi : BAŞARAN Matbaası / Baskı : UFUK Matbaası / Telefon : 26 43 09 - Cağaloğlu - İst.